

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

IMMANUËL

*Zie, de maagd
zal zwanger
worden en een
Zoon baren, en gij
zult Zijn Naam
heten Immanuël;
hetwelk is,
overgezet zijnde,
God met ons.*

Matth. 1: 23

*Het wonder
van Kerst is:
Immanuël,
God met ons.*

De Heere vervult altijd Zijn beloften. De Heere is een Waarmaker van Zijn Woord. Ook bovenstaande profetie van Jesaja is vervuld. Niemand heeft dat kunnen keren. De geboorte van Christus mocht herdacht worden op de Kerstdagen. Uit de maagd Maria is de Zaligmaker geboren. We kennen de geschiedenis. De engel des Heeren verscheen aan Jozef in de droom en maakte aan hem bekend het wonder dat gebeuren zou. Zoals de engel aan Jozef bekend maakte, heeft het ook plaatsgevonden. De Heere heeft Zijn belofte heerlijk vervuld.

De profeet Jesaja profeteerde dat de naam Immanuël aan de Zaligmaker gegeven zou worden. Die naam heeft een rijke betekenis: God met ons. Die naam predikt dat Christus de ware menselijke natuur zal aannemen om in die natuur volmaakt gehoorzaam te zijn aan al de geboden van God en om in die natuur Gods toorn te ondervinden. Daar waar onze verdorvenheid begint, is Christus begonnen. Wij worden allen in zonden ontvangen en geboren. Christus is heilig ontvangen en geboren. Hij is ontvangen uit de Heilige Geest en geboren uit de maagd Maria om met Zijn heilige ontvangenis en geboorte de zondige ontvangenis en geboorte van de Zijnen voor Gods heilig aangezicht te bedekken. Hebt u de waarde en de betekenis daarvan leren verstaan?

Voor de zondeval was de Heere met de mens. Er was niets in of aan de mens wat de toorn van

God zou kunnen opwekken. Er was niet de minste gedachte of begeerte naar het kwade. Naar ziel en lichaam was de mens rein en zuiver. De mens ondervond de liefde en de nabijheid van de Heere. Maar de mens heeft de band met God doorgesneden en de duivel tot zijn metgezel gekozen door te eten van de verboden vrucht, door te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Door de diepe val in Adam heeft ieder mens van nature de Heere tegen. Daarnaast hebben we de Heere tegen vanwege de daadwerkelijke zonden die we doen. Wij hebben allemaal de toorn van God verdiend. Dat leert de Heilige Geest op de leerschool van genade. Christus onderwijst daarin door de spiegel van Gods Wet voor te houden. Ons verstand is verduisterd. Ons geheugen is zondig. Iets zondigs onthouden gaat gemakkelijk, een preek onthouden is moeilijk. Het goede zijn we zo weer kwijt, het kwade blijft hangen. We hebben een zondige wil. Zoals water vanzelf naar beneden stroomt, zo wil onze wil het kwade. We misbruiken ons lichaam in de dienst van de zonde. Als je buiten in de zon loopt, blijft de schaduw altijd bij je. Zo hebben wij altijd onze zondige natuur bij ons, waar wij ook heengaan, wat wij ook doen.

De Zoon van God is van eeuwigheid bereid geweest naar de aarde te komen. Hij was van eeuwigheid bereid Borg te worden met Zijn hart. Het is een onbegrijpelijk groot wonder dat de Zoon van God dit heeft willen doen voor

vijanden. Het is ook een onbegrijpelijk groot wonder dat God de Vader Zijn eniggeboren Zoon ervoor heeft over gehad naar de aarde te zenden om de weg van volkomen gehoorzaamheid te gaan en om te lijden en te sterven en zo de toorn van God plaatsvervangend te dragen. Wat de Zoon heeft gesproken in de eeuwigheid, is waarheid geworden in de tijd. Op de door God bepaalde tijd is Hij geboren in Bethleem. Het wonder van Kerst is: Immanuël, God met ons. De Zaligmaker is geboren opdat Hij in plaats van Zijn Kerk de toorn van God zou dragen. Naar Zijn mensheid zou Hij ondervinden wat het is God tegen te hebben. Gedurende Zijn gehele leven heeft Hij de toorn van God tegen de zonde gedragen, maar bijzonder aan het einde van Zijn leven. Denk aan het lijden in de hof van Gethsémané en aan de Godverlatenheid aan het kruis. Zo heeft de Zaligmaker de nabijheid van God verworven voor de Zijnen.

Wie precies zo leeft als de wereld, heeft God tegen. Wie opgaat in sport en hobby, in geld en aanzien en in de moderne media, heeft God tegen. Buiten wedergeboorte, waarachtige bekering en zaligmakend geloof is de Heere een vertrend vuur. Zoekt dan de HEERE terwijl Hij te vinden is, roept Hem aan terwijl Hij nabij is.

De Zaligmaker maakt woning in harten en levens van gevallen mensen. Van nature huist en heerst de satan in hart en leven. Maar Christus is gekomen om de werken van

de duivel te verbreken. Naar Gods welbehagen stoot Hij de satan van de troon en vestigt Hij Zijn heerschappij in hart en leven van verloren zondaren. Christus geeft onderwijs in het hart door Woord en Geest. Christus vestigt het oog op Zichzelf als het Lam Gods Dat de zonde der wereld wegdraagt. Gods kinderen mogen in vertrouwen opzien naar Boven waar Christus is gezeten aan de Rechterhand van Zijn Vader. Hij heeft alle macht ontvangen in hemel en op aarde. Dat is een rijke troost in de strijd tegen de doodsvijanden. De vijanden zijn verslagen vijanden. De vijanden zijn wel machtig, maar God is almachtig.

Voor Gods kinderen geldt: Immanuël, God met ons. Dat is een

onbegrijpelijk groot wonder. Van zichzelf waren zij haters van God. De Heere heeft naar hen omgezien. In voorspoed en in tegenspoed, in leven en in sterven, is de Heere met hen. Al valt de satan Gods kinderen aan, al klaagt het geweten aan en al beschuldigt Gods wet, toch is de Heere met hen. Maar dit wordt niet altijd beleefd. Door de zonde, door teveel opgaan in de dingen van deze wereld, kan het erg donker worden. Maar de Heere laat in het donker niet omkomen. De oorzaak van de duisternis wordt blootgelegd en beleden. Hij vertroost met deze woorden: 'Als Hij in duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God.' Jesaja 50:10b. Christus heeft

vergeving verworven ook voor de zonden die Gods kinderen doen na ontvangen genade. Eenmaal zullen alle zonden voor eeuwig tot het verleden behoren. Eenmaal breekt de volkomen zaligheid aan: Gods kinderen zullen God dan nooit meer tegen hebben. Zij zullen eeuwig delen in Zijn liefde en nabijheid. De Heere zal eeuwig met de Zijnen zijn, door het werk van Immanuël, naar Gods welbehagen.

A. van Heteren

Ambtelijke praktijk

Leeft het verleden?

Een natie zonder geschiedenis is een gebouw zonder fundering. Die uitspraak werd gedaan tijdens een herdenkingssamenkomst. De bijeenkomst werd gehouden in verband met het feit dat in novem-

ber 1944 tijdens een razzia in Rotterdam 50.000 mannen tussen de 17 en 40 jaar opgepakt en weggevoerd werden naar Duitsland. Het bovengenoemde gezegde is niet overdreven. Het is terecht zo on-

der woorden gebracht. Gebeurtenissen mogen niet in het vergeetboek terecht komen. Feiten dienen te blijven spreken. Regelmatig wordt dit ook gezegd of beschreven. Het is juist dat we jaarlijks 4 en 5 mei herdenken. Sprekend staat dan voor de aandacht wat er in de jaren 1940- 1945 gebeurd is en de onvergetelijke Bevrij-

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Matth. 1:23b "Immanuël." Ds. Tanis levert een bijdrage getiteld "Leeft het verleden?" Ds. P. Roos schrijft over gezinsleed. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek met een bijdrage over Simon de tovenaars. Ds. M.A. Kempeneers schrijft over het boek Daniël. U treft een achtste bijdrage aan over Abraham Hellenbroek getiteld "Vader der eeuwigheid." Ook een bericht over de instituering van de gemeente Renswoude en boekbesprekingen.

Fam. Ds. J.M.J. Kieviet

Ds. en mw. Kieviet mochten gedenken 40 jaar getrouwd te zijn. Redactie en bestuursleden van Bewaar het Pand willen ds. en mw. Kieviet met hun kinderen en kleinkinderen van harte geluk wensen met dit jubileum. Ds. Kieviet heeft al heel wat waardevolle bijdragen voor ons blad mogen schrijven. We hopen van harte dat dit zo voort mag blijven gaan. De Heere geve dat ds. en mw. Kieviet nog heel wat jaren voor elkaar en voor allen die lief en dierbaar zijn gedragen en gespaard mogen worden. De Heere doe in ruime en rijke mate in Zijn zegen delen, zowel ambtelijk als persoonlijk.

Kerst en jaarwisseling

Als u dit leest liggen de Kerstdagen weer achter ons. Het rijke Kerstevangelie mocht weer herdacht worden. De jaarwisseling ligt voor ons. Veel roepstemmen zijn tot jong en oud uitgegaan in het achterliggende jaar. De Heere sterke de achtergebleven betrekkingen voor wie de jaarwisseling moeilijk zal zijn. De Heere geve dat de arbeid aan ons blad ook in het nieuwe jaar zal mogen voortgaan. Hij gedenke daartoe redactieleden, bestuursleden, medewerkers uit de kerken en van de drukkerij.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 8 januari 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 27 december.

AvH

dingsdag. Aan het ontzagge-lijk vreselijk gebeuren in Auschwitz mag nooit voorbij gegaan worden. Geen herhaling van toen, maar nu aanvaarding van elkaar, is roeping. Ook kerkelijke gebeurtenissen mogen niet vergeten worden. Dat geldt plaatselijk en landelijk. We zijn niet klaar met een mooi herdenkingsboek en onderstreping van een bijzonder jaar. Zoals het D.V. volgend jaar zal zijn als het gaat over de verschijning van de Heidelbergse Catechismus. De vinger Gods behoort steeds gezien te worden in wat gegeven is.

Belijdenisgeschriften

De Reformatie vond door en naar de wil van de Heere plaats. De Reformatie laat ons een fundament zien wat niet vernietigd kan worden. Er kwam rust op de door God gelegde grond, namelijk Zijn onfeilbaar Woord. De mannen die de stoot gaven tot reformatie gingen niet als revolutionairen te werk. Zij werden door Gods Geest gedrongen tot het belijden van Gods Woord in woord en geschrift. Hun getuigenis werd gehonoreerd en werd kerkelijk aanvaard. De ontstane belijdenis-geschriften legden een publiek getuigenis af, ieder op eigen wijze. Onderstrend, aanvullend, getuigend en weerlegend. Alles geput uit de enige Bron, namelijk Gods Woord. Het karakter spreekt in de onderscheiden namen die zij dragen: confessie- belijdenis, apologie- verweerschrift, consensus- overeenstemming, catechismus- onderwijzing, canones- leerregels.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis

Het eerste en zo het oudste belijdenisgeschrift is van Nederlandse oorsprong. De opsteller, Guido de Brès, heeft zijn werk tot stand gebracht te Doornik in de zuidelijke Nederlanden. Kerkelijke aanvaarding vond plaats op de synode van Antwerpen (1566) en op de Nationale Synode te Dordrecht (1618-1619). Het woord apologie kan toegepast worden op de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Deze belijdenis is uit de strijd van de kerk geboren. Er waren twee fronten. Het roomse en het doperse

front. Maar er is meer. We moeten bijzonder letten op wat het geloof ontdekt in het Woord en wat het belijdt naar het Woord. Beleden wordt het bestaan van God. Zijn Wezen en eigenschappen. De kenbron van de Godskennis. De Drie-eenheid. De werken van God in schepping en herschepping. Rijk wordt de Persoon van Jezus Christus beleden en Zijn werk. De Kerk wordt Bijbels belicht. De sacramenten. Het ambt van de overheid en het laatste oordeel zeggen ons veel. Het is te vatten dat de Dordtse Synode de authentieke tekst heeft vastgesteld van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Deze uitgave kreeg symbolisch gezag, dat wil zeggen gezag als belijdenisgeschrift. De geloofs-betrokkenheid ontbreekt niet.

De Dordtse Leerregels

De jongste belijdenis draagt de naam van Dordtse Leerregels. We worden gewezen op het gebeuren op de Dordtse Synode. Het belijden van de Remonstranten werd veroordeeld en het belijden van de Heilige Schrift verdedigd. We kunnen niet zeggen dat de Dordtse Leerregels slechts een polemisch geschrift is. We treffen een schat van onderwijs en troost aan. Gods genade beheerst alle artikelen. Het werk van de drie-enige God in Christus door de Heilige Geest voor en in de zondaar tot in eeuwigheid. Bijzonder met de catechismus behoren de Leerregels in prediking en pastoraat blijvend een plaats te hebben. Het is opvallend dat het in de dagen van de afscheiding van 1834 ook ging om de Leerregels als leer en als religie. De vader van de afscheiding, Hendrik de Cock, heeft zich ingezet tot heruitgave van de Dordtse Leerregels. Toen Gods genade zijn leven ging beheersen en schitteren in het licht van zijn onwaardigheid en onverdienstelijkheid en hij in handen kreeg de Leerregels, ontstond het heilige vuur in zijn leven om te komen tot uitgave van de Leerregels.

Voorrede van ds. H. de Cock

In de uitgave staat een voorrede van de Cock. De noodzaak en het doel van de heruitgave wor-

den aangegeven. Droevig was het gesteld in de kerken. Men predikte een weg der behoudenis waarmede men bij het sterven bedrogen zal uitkomen. De voornaamste dogmata (leerstukken, vH) worden niet meer beleden gelijk de Christelijke kerk het tevoren wel deed. Men is tevreden met een dood geloof, een geloof dat niet Gods gave is, maar een geloof van eigen maaksel. Van eigenwillige omhelzing en aangrijping. Welk een voorstelling geeft men van de bekering. Men weet niet meer dat de mens uit en van zichzelf onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. De bekering bestaat alleen in het kwade te laten en het goede te doen en dat kan een mens doen als hij slechts wil. Dat dit gevaarlijke dwalingen zijn kan ieder onbevooroordeelde en waarheidlievende onderzoeker te weten komen uit de Leerregels. Laten wij bedenken dat we bestemd zijn voor een eindeloze eeuwigheid waar het eeuwig wel of wee zal zijn. Laat ons alle tezamen onze wegen onderzoeken en doorzoeken en wederkeren tot de Heere, ons toelagen om zo te wandelen gelijk wij de Heere Jezus Christus hebben aangenomen. We hebben nodig de ware vreze Gods. En die Godsvrucht moet zich openbaren in een heilige wandel. Laat ons elkander opwekken, versterken en dienen tot opscherping van liefde en goede werken en zo gaan bidden om de vrede van Sion en Jeruzalem. Wanneer nu ons volk zich weigert te verootmoedigen, kan de Heere geduchte oordelen brengen over Nederland. Trouwe vrienden van het vaderland, laat ons dit voorkomen en door bekering God dringen dat Hij onder ons blijve, dat Hij Zijn twistgedingen ophoude en ons in genade ontvang. De goddeloze verlate zijn weg en de onrechtvaardige man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen en tot onze God want hij vergeeft menigvuldiglijk. De Heere trekke ons opdat wij Hem mogen navolgen. Hij bekere ons en wij zullen bekeerd zijn. Amen. Een getuigenis uit het verleden. Maar toch geen verleden tijd?

M.C. Tanis.

Het is opvallend dat het in de dagen van de afscheiding van 1834 ook ging om de Leerregels als leer en als religie.

Gezinsleed

Het gezin is een gave van God, om mensen in hun beginperiode bij te staan en te leiden naar de volwassenheid. Een harmonisch gezin is een weldaad; velen mogen met vreugde terugdenken aan hun afkomst. Daarnaast echter is een christelijk gezin in deze tijd ook een toneel van veel strijd. Een loopgravenoorlog. Mensen die van nature met liefde aan elkaar verbonden zijn, kunnen ten prooi vallen aan verruwing en verharding. We zien het overal om ons heen.

In De Wekker kwamen enkele ouders aan het woord, die spraken over teleurstellingen in verband met hun kinderen. Deze ouders spreken er op een waardige manier over. Een goed initiatief om ook aandacht te geven aan deze vormen van stil verdriet.

De dingen kunnen heel hard aan komen. Grote gezinnen kunnen geheel uiteenvallen; het gebeurt dat vrijwel niet één kind nog naar de kerk gaat. Een eerste probleem in het gezin is immers de toegeslagen kerkverlating. Voor kerkenraden een moeilijke zaak, voor de ouders nog te meer een onverteerbaar gegeven. Er worden dan heel wat lijnen verbroken.

Allereerst valt de verbondenheid met de God van onze doop uit handen. Kinderen kiezen er voor alleen te staan. Dat is een harde realiteit. Zonder God geraken we in een isolement. Er ontstaat een leegte. Zeker, er zijn relaties, om deze vage term te gebruiken. Maar ook deze hebben niet zelden te lijden onder de grote leegte die er in het leven gekomen is. Er komt een dag waarop ouders alleen nog maar kunnen toekijken hoe het verder gaat. Een woord teveel of te weinig kan dan al grote gevolgen hebben. Terwijl de kinderen leven bij de gedachte dat ouders er niet over tobben moeten, voelen ouders dat er iets geknapt is. Het lijkt nooit meer te worden zoals het was. Jongeren kunnen tijdens de aanloop naar volwassenheid met heel veel moeilijke vragen in aanraking komen, vragen die te maken hebben met God en met Zijn kerk. Ook jongeren breken niet zo maar van de een op de andere dag met alles. Er is, soms

verborgen, veel aan voorafgegaan. Ze stellen vragen die de ouders niet kunnen oplossen en die ook de predikant maar tot op zekere hoogte kan benaderen. Een groot deel van onze kinderen gaat studeren en zodoende komen zij in aanraking met heel andere opvattingen. Redeneringen zoals deze in de grote wereld gehoord worden, kunnen diepe indruk maken. Daarbij lijkt het verweer van de kerk en van kerkmensen soms maar heel stuntelig en onzeker. Hoe gaan we daar nu mee om? Het zal zelden gaan zoals het in de bekende gelijkenis toeling. “De Vader deelde hun het goed”. Hij verbiedt zijn zoon niet om te vertrekken. Hij zegt niet: red jezelf maar. Hij gaat zelfs niet allerlei zwaarwegende argumenten voor de dag brengen. Dit laatste is heel opmerkelijk. Dat heeft hij ongetwijfeld eerder wel gedaan, maar nu niet meer. Het staat er tenminste niet. Eindeloos argumenteren zal maar zelden tot het gewenste doel leiden. Het kan zelfs zijn dat het verzet alleen maar toeneemt. Uw argumenten zullen nu, in deze situatie, de kinderen niet bereiken, omdat de tiener in een andere wereld leeft dan u. U spreekt een verschillende taal. In Amishkringen krijgen jongeren op een bepaalde leeftijd de gelegenheid om de wereld in te trekken. Zo alleen kan dan blijken of men werkelijk overtuigd is. En dikwijls lijkt het te gebeuren dat kinderen weer terugkeren naar de bescherming van de kolonie.

De vader deelde het goed. De jongen nam zijn erfenis al mee. Het moet wel een hard verdriet geweest zijn voor zijn vaderhart

dat zijn eigen kind vooruitgreep naar de erfenis en naar zijn dood. Toch is het, ook voor natuurlijke verhoudingen in een gezin, een feit van betekenis dat dit ook in de Bijbel staat. Het kan ouders ontlasten van overmatige bezorgdheid.

In een zeker opzicht laat deze vader zijn kind los. Hoe kunnen ouders dat en hoe kunnen we daartoe komen? Dat kan omdat er andere wegen zijn om de kinderen toch vast te houden. Er blijft dan immers over de overgave aan God en de weg van het gebed.

Als het zover komt, heeft dat consequenties voor de ouder als ook voor het kind. Voor de ouder omdat deze met vragen achterblijft. Moeilijke vragen zijn dan wel: hoe gaan we nu verder, met onze kinderen op verre afstand? Als kinderen niet meer in God geloven, kun je dan nog een open band met elkaar hebben? Als je kind zegt homo te zijn, geeft dat niet een grote distantie? Als huwelijken uiteen gaan, hoe gaan we daar dan mee om?

Daar is ook de klemmende vraag: Heb ik in mijn opvoeding gefaald? Het antwoord is voor ieder verschillend. De een zal meer steken hebben laten vallen dan de ander. Er zijn ook nu heel veel ernstige opvoeders, die helder inzetten op de opvoeding van hun gezin. Toch moet onze (oudere) generatie zich wel vragen stellen. Problemen bij jongeren zijn feitelijk problemen van ouderen en ouders. Er komt in deze tijd veel aan het licht dat wijst op wantoestanden in huisgezinnen. Maar ook al is dat niet zo, er kan sprake zijn van “het lege testament” (gebrek aan geestelijk gehalte) en ook dan is de oorzaak duidelijk. Gods Woord geeft daar ook voorbeelden van: Eli met zijn beide zonen, Abraham onzeker worstelende met gezinsverhoudingen, Jakob met de lange lijst van overtredingen door zijn kinderen, David die met Absalom al heel

Als kinderen niet meer in God geloven, kun je dan nog een open band met elkaar hebben?

lang geen raad wist..... Ook in een godvrezende sfeer gaat er veel mis. De jongere generatie groeide op in de tijd dat de TV zijn intrede deed in gezinnen. Kinderen mochten niet door de burens worden opgevoed, dus.....werden ze misschien wel, nog erger, door de wereld opgevoed. In veel gezinnen hebben de media verwoestend gewerkt. Ik weet echter niet of het in gezinnen zonder TV tot gunstiger resultaten heeft geleid. De wereld kan immers ook op heel veel andere manieren binnenkomen.

We zouden ons ook kunnen spiegelen aan positieve voorbeelden in de Schrift, zoals bijvoorbeeld Hanna. Haar worstelingen om een kind, haar overgave van Samuel aan de Heere, haar gebeden en zorg die het kind bleven omringen. Of denk aan de moeder en grootmoeder van Timotheus, die hem hebben mogen behoeden voor de zuigkracht van de wereld. Afval begint al generaties eerder. Als ik denk aan mijn generatie, dan moet ik zeggen dat die juist de grootste veranderingen aan zich voorbij zag gaan en over zich heen voelde komen. In mijn jeugd was de bioscoop de kortste weg naar de afgrond, was er in de meeste gezinnen nauwelijke sterke drank, werd er gewaarschuwd tegen afgeknijpt haar voor de vrouw, was muziek anders dan geestelijke muziek en dus een absoluut verboden zaak. Alles was duidelijk. Is onze leeftijdsgroep, weer doel ik op de ouderen, juist niet op veel terreinen doorgeslagen en doorgebroken? Men heeft de veranderingen nauwelijks kunnen bijbenen. Wij zijn te makkelijk meegegaan met revolutionaire ontwikkelingen. Met name in de Gereformeerde kerken verviel men in enkele tientallen jaren van het ene uiterste tot het andere. Dat is bij ons langzamer gegaan, maar het blijkt nu toch wel dat wij gevolgd zijn. Daar stonden ook de ouders niet neutraal in. In die jaren is het Bijbel lezen veranderd, is het gebedsleven verflauwd, is de prediking steeds meer aan ons voorbijgegaan. Dus had het te maken met de innerlijke zaak van het hart, maar ook wel met de buitenkant van het leven.

In Urk is de jeugd, het is bekend, in die periode van het leven los en vaak vrij, maar het valt ook op dat jongeren, als het huwelijk in zicht komt, hun weg binnen de kerk geheel terugvinden. En dat is niet alleen een zaak van de vorm. Dit voorbeeld toont aan dat een beschermende omgeving een goede uitwerking kan hebben. Tegelijkertijd is gebleken dat juist ook stadsgemeenten een overtuigende jeugd hebben zien opgroeien in hun midden. Ik denk dan maar aan Utrecht Noord en Rotterdam-West. Deze beide voorbeelden geven wel aan, dat het moeilijk is om oorzaken exact aan te geven. Ouders moeten zich dat wel afvragen. Hebben we een vaste overtuiging? Ik zie vaak om me heen dat de grootouders hun best doen om jeugdig en vlot te zijn, terwijl hun kleinkinderen soms meer karakter vertonen inzake de levensstijl.

Toch moet ook de andere kant belicht worden. Er zijn veel opvoeders, die de schuld bij de oudere generaties leggen. Want, zo zegt men, jonge mensen vragen om eerlijkheid, willen antwoord op hun vragen, zoeken goede voorbeelden. Ik geloof daar niet alles van. Jonge mensen zijn ook zondaars, ze hebben ook geen afdoende weerstanden en zijn ook alsof zwak. Er zijn, het is opvallend, jongeren die de oudere generaties in de kerk beschaamd maken. Er zijn echter ook heel veel ouders (geweest) die met God geworsteld hebben aan de troon der genade. Het laatste LCJ onderzoek toonde aan dat jongeren hun vrijere levensstijl moeiteloos soms combineren met kerkgang en geloof. Dat roept ook weer vragen op. Je hoeft er heus geen zin in te hebben om te klagen over de jeugd, maar er is ook geen plaats voor misplaatste bijval. Er zijn ook factoren buiten onze invloed van betekenis geweest. De wereld om ons heen is zo ingrijpend veranderd; geen eerdere perioden zijn daar zo vol van geweest. De kerk heeft ook bijgedragen aan versoepeling en acceptatie van de wereld. Er is in onze kerken ook een generatie predikanten geweest die overal wel iets goeds in zagen. Juist die weifelende, tweeslachtige

benadering richt de meeste schade aan. We hebben dus wel behoefte aan de adventsbelofte uit Maleachi 4, waar voorzegt wordt dat de harten der vaders tot de kinderen en de harten der kinderen bekeerd zullen worden tot de vaders. Hieraan vooraf echter gaat de belofte dat hij velen der kinderen Israels zal bekeren tot de Heere, hun God! Laat dat ons gebed zijn. Bekering tot God, dat eerst, en daarna ook bekering tot elkaar. Geerten Gossaert heeft eens een gedicht geschreven over deze zaken:

DE MOEDER

**Hij sprak en zeide
In 't zaël zich wendend:
Vaarwel, o moeder,
Nooit keer ik weer...
En door de lanen
Zag zij hem gaan en
Sprak geen vervloeking maar
weende zeer.**

**Sprak geen vervloeking...
Doch, bijna blijde,
Beval de maagden:
Laat immermeer
De zetels staan en
De lampen aan en
De poort geopend, de slotbrug
neer.**

**En toen, na jaren,
Melaats, een zwerver
Ter poorte klaagde:
Uw zoon keert weer...
Zag zij hem aan en
Vond gene tranen,
Voor zoveel vréugde geen tranen
meer.**

P. Roos

*Er zijn, het
is opvallend,
jongeren die
de oudere
generaties
in de kerk
beschaamd
maken.*

Daniël voor jongeren

Daniël 1:1-2a

- 1 *In het derde jaar des koninkrijks van Jójakim, den koning van Juda, kwam Nebukadnézar, de koning van Babel, te Jeruzalem, en belegerde haar.*
- 2 *En de HEERE gaf Jójakim, den koning van Juda, in zijn hand, en een deel der vaten van het huis Gods.*

Whats in a name? Met deze woorden wilde de Engelse dichter Shakespeare zeggen dat het er niet om gaat hoe iemand heet, maar wie iemand is. En dat is ook zo, als het gaat om ónze naam. Iemand kan Paul (= klein) heten, maar ondertussen wel 1.90m lang zijn. Iemand kan Jennie (= eerlijk) heten, maar in werkelijkheid een dief zijn. Onze namen zeggen niet zoveel van onze persoon. Dat is met de namen van de Heere anders. Hij heet El Shaddai, omdat Hij de Almachtige is. Hij heet El Eljon, want Hij is de Allerhoogste. Ook de naam Daniël zegt iets van Wie God is. *God is mijn Rechter*, zo betekent zijn naam. En dat houdt verband met de volgende les die ons in dit boek wordt gegeven.

God de HEERE regeert! Dat was het eerste wat uit het boek Daniël naar ons toe kwam. Dat de dingen anders zijn dan wij op het eerste gezicht denken. Behalve een zichtbare menselijke kant, is er ook een onzichtbare, Goddelijke kant. En dat heeft ook alles te maken met de volgende les. Namelijk, dat God het kwaad niet gedooft. Maar dat Hij als Rechter een rechtvaardig vonnis uitvoert. Daaraan worden we herinnerd in de naam Daniël. God laat Zijn recht gelden in het straffen van Juda.

Het volk had naar de valse profeten geluisterd. Ze hebben de mond van de ware profeten gesnoerd. Ze hebben Jeremia in een modderige put gegooit en het woord van God verbrand en

ze hebben hun oren aan de valse profeten gegeven. En die hebben gezegd dat er vrede zou zijn, en geen gevaar. En dat de tempel in Jeruzalem de woonplaats van God was en dat Hij die woonplaats nooit zou overgeven. *Des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze* (Jeremia 7:4).

En toen kwam Nebukadnezar. En het volk heeft gedacht: maar de Heere zal ons wel helpen, dat hebben de profeten immers gezegd. Er zal vrede zijn en geen gevaar. Maar er was geen vrede. Jeruzalem werd ingenomen en de tempel werd verwoest. En toen kwam natuurlijk de vraag: waar is God nu? Nou, óf de Heere er was! Maar op een heel andere manier dan dat de mensen hadden gedacht en verwacht. *Hij liet Jeruzalem verwoesten en Hij liet de tempel verbranden.*

Maar waarom deed God dat dan? Nou, de Heere vervult hier wat Hij al jaren tevoren had voorgezegd, in de tijd van Hizkia. Die had aan een delegatie uit Babel al zijn schatten laten zien. Hij had opgescheept en gepronkt met de gaven die God hem gegeven had. En toen stuurde de Heere Jesaja naar hem toe met de boodschap: *Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaders opgelegd hebben tot een schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE* (Jesaja 39:6). En die profetie wordt in de dagen van Jójakim vervuld. Waarom nu, en waarom juist bij Jójakim? Wel, van deze Jójakim staat geschreven in 2 Kronieken 36 dat hij deed wat kwaad was in de ogen des Heeren. En ook al was hij herhaaldelijk door de Heere gewaarschuwd, Jójakim ging door. Ja, zelfs heeft hij het Woord van God laten verbranden, zo lezen we in Jeremia 36. Baruch de knecht van Jeremia had het woord van God voorgelezen en toen werd Jójakim zo boos dat hij de boekrol

liet verbranden en Jeremia liet vervolgen. En het volk dat volgde zijn koning na en dat luisterde liever naar de valse profeten en ze wezen het woord van God af.

En daarom kwam de straf. De Heere heeft lang geduld met het volk gehad, maar Zijn geduld is niet eindeloos. Er komt een keer een einde aan. De Heere zet er een keer een punt achter.

Jongelui, vergeet dat alstublieft toch nooit! God is Rechter! Eenmaal komt er een afrekening. Iemand kan lang zonder God leven en hij kan de zonde en de wereld dienen en denken: het zal allemaal wel meevallen. Het leven kan heel voorspoedig verlopen en alles lukt. En heel wat mensen leven alsof God de wereld niet bestuurt en het kwaad niet bestraft. Maar dat is een grote en ernstige vergissing! Daar zijn Jójakim en het volk op een pijnlijke manier achtergekomen. Neem dat mee uit dit vers. Petrus zegt in zijn 2^e brief: *De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht...*

Die dag kan nog lang op zich laten wachten. Maar als jij sterft, dan is het voor jou oordeelsdag. En wie weet hoe snel dat al zal zijn? En hoe zal Gods oordeel uitvallen, als Hij een punt achter jouw leven zet? Daag Hem niet langer uit, maar bekeer je tot Hem. Hij wacht. In Christus wil Hij ook jou genadig zijn. *Geloof Zijn heil- en troostrijk Woord; verhard je niet, maar laat je leiden.*

M. A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

*Jongelui,
vergeet dat
alstublieft
toch nooit!
God is Rechter!
Eenmaal
komt er een
afrekening.*

Simon

Eerst was ik van plan een vraag over het verplichte vieren van het pascha te behandelen, zoals beloofd aan de vraagsteller, een mooie vraag, ook in verband met de viering van het Heilig Avondmaal, maar ik moet het antwoord uitstellen tot een volgende keer. Bij de beantwoording van sommige vragen blijkt soms meer studie nodig te zijn dan aanvankelijk gedacht. Daarom nu eerst wat anders, namelijk een vraag of Simon de tovenaars, zie Handelingen 8, nu tot geloof gekomen was of niet. Simon de tovenaars hoorde de prediking van Filippus de diaken en dan staat er: En Simon geloofde ook zelf. Dan volgt er dat hij werd gedoopt, dus lid werd van de christelijke gemeente te Samaria, en zelfs niet van Filippus' zijde week.

Maar Petrus roept hem later tot bekering. Hoe zit dat? Welnu, we zullen proberen een antwoord daarop te formuleren.

Onder de indruk van het optreden van Filippus in Samaria, sloot ook ene Simon zich aan bij degenen die tot geloof kwamen. Hij werd gedoopt en werd zo lid van de christelijke kerk. Wie was deze Simon? Hij had in Samaria opgang gemaakt door zijn toverkunsten. Deze Bileam van het Nieuwe Testament dacht iets groots te zijn. Hij bracht mensen in vervoring door zijn toverkunsten. Een tovenaars is een knecht van satan. Maar voor God is niets te wonderlijk. Iedereen kan bekeerd worden. Satan zelf niet, maar zijn knechten wel.

Maar was Simons bekering wel echt? Er kan immers ook veel namaak zijn, denk maar aan Ananias en Saffira. Of een bekering uit God is zal op den duur blijken uit de vruchten. Welnu, wat zien we bij Simon gebeuren? Is zijn geloof echt? Dan draagt het vruchten! Als hij op een gegeven moment ziet dat vele Samaritanen door oplegging van handen door Petrus

en Johannes de Heilige Geest ontvangen, wordt hij begerig, nee niet naar de gave van de Heilige Geest zelf, maar naar de positie van macht, zoals Petrus en Johannes die hebben. Daar zien we hem tegenover Petrus staan met een zak geld in zijn hand om die bijzondere gave te kopen. Uit dit gedrag en uit Petrus' reactie wordt duidelijk dat Simon nog steeds wat groots wil zijn. Dat is nu het werk van de duivel. Niet van de Heere. Want Zijn werk maakt een mens klein; een arm zondaar die het van een groot God in Christus hebben moet! Petrus is bijzonder scherp in zijn terechtwijzing. Hij wijst Simon erop dat hij op weg is naar het verderf en een vreemdeling van bevindelijke kennis van het Evangelie. Petrus is eerlijk. De Heilige Geest maakt predikers eerlijk en waarschuwend. Maar zij wijzen ook altijd een uitweg. Er is een uitweg voor de voornaamste der zondaren.

Petrus roept daarom op tot bekering. Stel nu dat Simon toch een wezenlijke hartsverandering had meegemaakt door het evangelie, gebracht door Filippus, dan was hij nu toch wel ver van zijn plaats en is er dus opnieuw bekering nodig. Maar Petrus zegt: uw hart is niet recht voor God. Dat is toch wel ernstig. Petrus wijst hem op de Heere tot wie hij moet vluchten om een ander leven en een hart dat recht is voor God. Petrus maant Simon tot God te bidden! Wie zijn beeld getekend ziet en moet erkennen, net als Simon ook verstrikt te zijn in de zonde, moet bedenken dat hij zonder bekering op weg is naar het eeuwig verderf. Zien we de gevaren?

Het handhaven van de zonde verhardt en maakt ongevoelig voor indrukken en voor de prediking van het Woord. Dat zien we bij Simon de tovenaars. Hij bleef gedurig achter Filippus aan lopen, zag de wonderen en hoorde de pre-

diking. Maar het deed hem geen nut. Hij was wel lid van de kerk, was gedoopt en zal ook wel aan het Heilig Avondmaal deel hebben genomen! En toch met een onvernieuwd hart. Een nieuw hart is een wonder van Gods genade. Maar een mens is en blijft verantwoordelijk voor zijn zonde! Petrus behandelt Simon niet als slachtoffer, maar als schuldenaar! Misschien huivert u van deze geschiedenis. U meent een Simon te zijn. Zo hard, zo onbekeerlijk, zo zondig, zo onrein. Er is een dikke knoop van ongerechtigheid in uw leven. Maar let nu eens op wat Simon doet, als Petrus zegt: bid God! Simons antwoord is: Bid gij! Bid gij voor mij! Dat is al vreemd. Hoe is dat bij u? Ik bedoel: weet de Heere van uw vrezen en uw strijd af? Komt u met uw schuld, uw nood, uw onmogelijkheden altijd weer bij Hem terecht? Als een schuldig mens aan de voeten van Christus, Die een Heiland, een Zaligmaker is? Dan is uw hart recht voor God, als u als arm en schuldig mensenkind aan Zijn voeten mag liggen. In die weg zult u het wonder van Gods vergevende zondaarsliefde ondervinden! Bid God!

Maar Simon bidt niet! Hij is wel angstig, maar in plaats van zelf tot God te bidden vraagt hij of de dominee voor hem bidden wil. Let er vervolgens op waar Petrus van hem om vragen moet. Om van de aangekondigde straf verlost te worden. Van de gevolgen van de zonde! Niet van de zonde zelf! Hij is bang, bang voor straf. En hij moest bang voor de zonde zijn. Dat doet vluchten tot God. Het hart dat recht is voor God, mag de vreze des Heeren beoefenen. En de vreze des Heeren doet wijken van het kwaad. Dan wordt niet ik groot, maar God in Christus, door de Heilige Geest. Omdat Hij goed is voor een slecht mens.

Er zijn wel meer personen in Gods Woord ons getekend van wie wij

Het handhaven van de zonde verhardt en maakt ongevoelig voor indrukken en voor de prediking van het Woord.

ons afvragen of ze de Heere nu wel of niet vreesden. Laten we daar nooit al te lang bij stil staan. Wij zijn immers geen hartekenners. Dat is de Heere alleen.. Laten we daarom liever bezorgd zijn

omtrent onszelf of ons hart wel recht is voor God. Dan zal het gebed van David ons niet vreemd zijn: Doorgrond me en ken mijn hart o Heere; is hetgeen ik denk niet tot Uw eer, beproef me en zie

of mijn gemoed, iets kwaads, iets onbehoorlijks voedt. En doe mij toch met vaste schreden, de weg ter zaligheid betreden!

Ds. K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Vader der eeuwigheid. Abraham Hellenbroek (8)

En men noemt Zijn Naam...Vader der eeuwigheid. Jesaja 9:5 (ged.)

De adventstijd is weer voorbij. Toch geven we enkele zaken door die we lezen in een adventspreek over Jesaja 9:5 van de hand van Abraham Hellenbroek. De Messias draagt vele namen waaronder Vader der eeuwigheid. Weet u wat ermee bedoeld wordt?

De Messias is een Vader

De tekst kan niet op Hizkia betrekking hebben. Aan Hizkia kan deze naam niet gegeven worden vanwege veel nakomelingen of vanwege een langdurige regering. Hizkia is maar 54 jaar geworden en heeft slechts 29 jaar geregeerd. Hellenbroek toont aan dat de naam 'Vader der eeuwigheid' alleen op Christus toegepast kan worden. De eerste Persoon in het Goddelijke Wezen wordt bij uitnemendheid Vader genoemd vanwege de eeuwige en onbegrijpelijke generatie van de Zoon van God. We lezen daarvan in Psalm 2 'Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.' De Messias draagt in onze tekst om een heel andere reden deze naam. De naam Vader kan aan het gehele Goddelijke Wezen worden toegekend. De naam vader kan aan iemand gegeven worden die ergens de auteur of de oorzaak van is. Zo worden Jabal en Jubal vaders genoemd van diegenen, die tenten bewoonden en die in harpen en orgelen handelden. Dit is zo omdat zij er de uivinders van waren. Zo wordt de duivel een vader der leugen

genoemd omdat hij de oorzaak, de werkmeester van de leugen is, Joh. 8:44. "In deze ruimere betekenis moet men hier de naam VADER ook opvatten; zoals dit ook meestal wordt gedaan, wanneer de gelovigen in de Heilige Schrift aan God de naam van Vader geven. Doorgaans wordt daarmee het Goddelijke Wezen in Zijn geheel met de naam van Vader aangeduid; Vader in de natuur door schepping en onderhouding, Vader in de wedergeboorte en aan-neming tot kinderen. Zo wordt deze naam in ruimere betekenis ook aan de Messias, aan de Zoon Gods toegekend."

Vader der eeuwigheid

Met 'eeuwigheid' wordt hier niet een bepaalde tijd bedoeld, maar een onbepaalde eeuwigheid. Hiermee wordt de eeuwigheid van de Messias uitgedrukt. Naar Zijn Godheid is Hij eeuwig. Hij is van eeuwigheid bij de Vader geweest en zal zijn tot in der eeuwigheid. Dus Hij was al voor de schepping bij de Vader. De Messias was er al voor Hij geboren werd. We lezen in Joh. 8:58 'Eer Abraham was, ben Ik.' Hij is het Woord dat in den beginne bij God was. De Messias wordt genoemd: 'eeuwige Vader.' "Zien wij op de besluiten Gods, die Hij al van eeuwigheid gemaakt heeft, in het scheppen en onderhouden van al het geschapene, ook daarvan is de Zoon God de Vader, ook daarvan is Hij de auteur en de oorzaak geweest. Zien wij op de Raad des Vredes, waarin de zaligheid van de zon-

daar is beraamd, en op het besluit der verkiezing, dan komt Hij hier ook weer voor als een auteur naast de Vader en als de eeuwige Vader van de zondaar. Zo draagt Hij dan met grote ere deze naam." Er valt ook te denken aan het feit dat de Messias Zich alle eeuwen door als een Vader heeft gedragen en dat wel in het bijzonder voor Zijn kerk. Hij is een Vader, Die de wereld met alles wat er in is, geschapen heeft. Als een Vader onderhoudt Hij al het geschapene. Als Vader beschermt en verlost Hij Zijn Kerk. Hij is een Vader der eeuwigheid omdat Hij voor de Zijnen de enige oorzaak is van hun zaligheid, van het eeuwige leven. Christus heeft de eeuwige zaligheid verworven voor Zijn Kerk. De apostel Johannes noemt Hem 'de waarachtige God en het eeuwige leven.' "Zo is Hij dan als Middelaar de Vader, de oorsprong en oorzaak van de zalige eeuwigheid. Daarom wordt Hij met nadruk 'Vader der eeuwigheid' genaamd. En dat is Hij, omdat Hij die zalige eeuwigheid al in de eeuwigheid heeft helpen uitvinden, verordineren en vaststellen. Omdat Hij Zich in die eeuwigheid als de auteur en het middel heeft aangeboden en Zich daartoe over gegeven. Omdat Hij die in de tijd door Zijn verdienste dadelijk verworven en verkregen heeft en aan de Zijnen schenkt en toepast."

Toepassing

Hellenbroek wenst dat Joden en heidenen deze erenaam van Jezus recht erkennen. Hij zegt ook dat er

Als een Vader
onderhoudt

Hij al het
geschapene.

Als Vader
beschermt en
verlost Hij Zijn
Kerk.

nog veel kerkmensen zijn die deze heerlijkheid niet op een rechte wijze aan Jezus toekennen. Velen zijn er die Hem niet zoeken als de Vader der eeuwigheid. Zij zoeken hun geluk in de dingen van dit aardse leven en om de eeuwigheid zijn zij niet bekommerd. Zij zien niet verder dan dit leven.

Anderen denken soms aan de eeuwigheid, maar buiten de Messias als de Vader der eeuwigheid. Zij vertrouwen op de algemene barmhartigheid van God en zoeken de eeuwigheid buiten Christus.

Weer anderen maken van zichzelf een vader der eeuwigheid: zij vertrouwen op hun waardigheid, uiterlijke burgerlijkheid, godsdienstigheid en godzaligheid.

De eeuwigheid staat voor de deur. Die Jezus niet tot een Vader der eeuwigheid heeft, zal eeuwig bij de duivelen zijn. "Welaan dan! Zoekt toch de Heere Jezus om in Hem als de Vader der eeuwigheid gevonden te worden, om in de rampzalige eeuwigheid niet neergestort te worden. Zouden wij er niet alles op zetten in dit leven, om hierna maals eeuwig en gelukkig te zijn?" Het is met de dood niet afgelopen. De vergankelijkheid van dit leven dient aan te sporen om aan de onvergankelijkheid van het eeuwige leven deel te krijgen. "Er is geen groter prikkel tot Godzaligheid, dan dikwijls aan de eeuwigheid te denken. Dat kan u opwekken, om Jezus als de Vader der eeuwigheid te zoeken." Er is geen Vader der eeuwigheid dan de Heere Jezus alleen. "Vlucht dan, ontledigd van uzelf, en van alles wat schepsel is onder het gezicht van uw onmacht en van Gods toorn, naar de Heere Jezus toe!"

Kinderen Gods, u hebt Jezus tot uw Vader der eeuwigheid. Dat maakt klein, ootmoedig en eerbiedig. Het brengt tot een aanbidden en verheerlijken van Hem. Hij alleen is de oorzaak van uw zaligheid. Een kind zoekt voedsel en leiding bij zijn vader. U hebt de leiding en voeding door Jezus nodig. Als u sterft gaat uw leven over in de eeuwige zaligheid. "Daar zult

gij ontvangen worden in de eeuwige tabernakel, en een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht van heerlijkheid beërven. Het zal daar alles eeuwig zijn; een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Een eeuwige God, met eeuwige vertroosting, een eeuwige verlossing, een eeuwige

erve, een eeuwige zaligheid, een eeuwige heerlijkheid. De Vader der eeuwigheid, onze Heere Jezus Christus, die geve ons die zalige eeuwigheid. Amen."

A. van Heteren

Instituering

Instituering preekplaats Renswoude

Onder grote belangstelling werd donderdag 13 december jl. de preekplaats Renswoude (voorheen Overberg) geïnstitueerd als zelfstandige Christelijke Gereformeerde Kerk. Ds. L.W. van der Meij leidde de dienst en bediende het Woord uit Maleachi 4: 1 en 2. Hij wees op de Zon der Gerechtigheid, Die komt met verterend vuur maar ook met heilrijk licht. De ontdekking leidt op de weg naar de afgrond, die echter de weg wordt naar de Zon der gerechtigheid. Het recht wordt hersteld en de zondaar mag delen in de warmte van die Zon. Bij Hem is genezing voor degene die niet meer rond kan komen. Dan mag de zondaar kopen zonder geld, dan is er toekomst voor degenen die Zijn Naam vrezen. Hij spreekt de wens uit, dat die Naam in Renswoude gepredikt mag blijven worden en dat de Kerk van Christus, Die altijd Adventskerk is geweest, ook in Renswoude gestalte mag krijgen. Hierna werden de broeders J.W. Overeem en D. Schaafsma bevestigd tot ouderling en de broeders J.M. van Ekeveld en H. van Dijk tot diaken, waarna het onderteekningsformulier voor ouderlingen en diakenen werd getekend. Namens de classis heette ds. L.A. den Butter de jonge gemeente van harte welkom in de classis Utrecht. Hij memoreerde in het kort aan de verschillende jaren die aan de instituering waren vooraf gegaan. Dat was geen rustige, kalme weg maar een weg van moeite en pijn, ook bij anderen die hierbij betrokken waren. Hij wenst de gemeente van Renswoude toe, dat zij binnen de verscheidenheid van

het kerkelijk leven, haar eigenheid mag hebben in de volharding van de gemeenschap, in de breking van het brood en in de volharding van de gebeden. Als vrucht van het werk van Christus en in liefde te mogen bijdragen aan het kerkverband.

Ds. P. den Butter, lid van de gemeente en ook pastoraal verbonden aan Renswoude, sprak namens de gemeente, zijn hartelijke dank uit aan de kerkenraad van Driebergen en de classes Utrecht en Amersfoort. Hij wees op de korte ontstaansgeschiedenis, waarin allen met pijn, verdriet en teleurstelling maar wel achter hun keuze, eerst in Overberg en later in Renswoude bij elkaar mochten komen. Het werd door velen ervaren als de spelonk van Adullam, een weg waarin zegen mocht worden ervaren. Hij wees ook op: "Wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele". En dat ten dele is de oorzaak van de kerkelijke gebrokenheid. De HEERE gaat echter door met Zijn werk. Hij wijst op de grote verantwoordelijkheid. Het moet blijken uit de vrucht en de getuigenissen, dat het een werk van de HEERE is. Onder het gehoor van vele getuigen mogen we dit van Renswoude verwachten, waarbij hij de wens uitspreekt dat Renswoude zijn verwachting mag hebben van de HEERE.

Namens de burgerlijke gemeente Renswoude sprak burgemeester W.J. Dekker uit, dat er grote reden tot dankbaarheid is. In een tijd waarin andere kerken gesloten of gesloopt worden, mag er in Renswoude een kerk worden toegevoegd. De overheid werkt aan het hier en nu. De kerk aan de bestemming voor de eeuwigheid. Hij wijst

op de Bron van vreugde en wenst de gemeente een gezegende tijd in Renswoude, waarbij hij vraagt om blijvende voorbede voor de overheid.

Tot slot overhandigde ds. L.W. van der Meij, namens de gemeente van

Driebergen een consistorie-Bijbel aan de nieuwe kerkenraad en een voorzittershamer voor de nieuw te benoemen voorzitter van de kerkenraad te Renswoude.

Geesje Vogelaar-van Mourik, Trionana, Jef! 100 blz., € 6,75, ISBN 978-90-72186-63-8.

Een nieuw boek in de Jef serie, bestemd voor de wat oudere kinderen.

Boekbesprekingen

Ds. Tj. de Jong, Strijdend erven, gebonden, 397 blz., € 19,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-32730.

In dit keurig uitgegeven boek treffen we 32 meditatieën aan over het boek Jozua. De ondertitel luidt: 'Beloftevervulling in de weg van strijd.' De auteur is emeritus – predikant van de Hersteld Hervormde Kerk. Het is de bedoeling van ds. De Jong Gods Woord te lezen, na te vertellen en zowel uitleg als toepassing ineen te laten lopen, als een doorlopende geschiedenis, die met haar boodschap tot ons komt. In het boek Jozua wordt duidelijk dat de HEERE Zijn beloften vervult in de weg van strijd. Veel lessen zijn er te vinden in het boek Jozua. Enkele dingen wil ik doorgeven uit dit lezenswaardige boek. Op blz. 17 en 18 gaat het over de huidige toestand in Kanaän. We lezen daar: "Ten tijde van David en Salomo is het land tijdelijk heel groot geweest. In 1948 hebben de Verenigde Naties het volk der Joden het land Israël gegeven, dat wil zeggen: een gedeelte van dat land, een klein stukje, te klein. Het had groter moeten zijn en bijvoorbeeld geheel Jeruzalem moeten omvatten met de Westbank en de Gazastrook. Dat had veel problemen kunnen voorkomen. En de Arabieren hebben dat altijd weer bestreden, ze hebben dat land altijd weer willen afpakken. Ze hebben altijd gezegd: Wij hebben daar recht op! Net als de Palestijnen, die de Gazastrook en de Westoever van de Jordaan tot hun eigendom hebben gemaakt en niet zullen rusten voordat ze het gehele land weer in hun macht hebben. Dat is althans hun grondslag en bedoeling. We zouden daar rekening mee moeten houden in onze houding naar de Palestijnen

toe. Maar tegenover dit alles heeft de HEERE gezegd: Heel dat ruime land behoort u toe, Ik zeg het u toe, van de Eufraat aan tot aan de Middellandse Zee toe. Zie, wat een ruime belofte des HEEREN." Lezenswaardige dingen worden ook vermeld op de blz. 117 en 118 over de val van Jericho. "Wel, zo is het ook met die muren van Jericho. Ze storten in. Ze vallen. Ze hebben geen kracht meer om te blijven staan, want de Allerhoogste, met Zijn almacht, doet ze vallen en doet ze wijken. Zeker, het ongeloof heeft allerlei natuurlijke oorzaken gezocht. – Er zijn er geweest die zeggen dat het maar een gewone aardbeving was, die daar bij geval net op dat moment plaatsvond. – Anderen menen dat het dreunen van die voetstappen en het geklank der bazuinen een bepaalde echo en weerkaatsing had, waardoor de muren instortten. – Er zijn er ook geweest die zeggen dat de stad Jericho eigenlijk een stad was die al in verval was, zodat de muren niet meer zo sterk waren. Het zijn allemaal uitleggingen die het wonder proberen weg te halen uit de Bijbel. Men kan het niet verklaren, en wat men niet rationeel verklaren kan, wijst men af als ongeloofwaardig. Wat dwaas toch. Die mens wil niet weten van een wonderdoend God. Want een wonderdoend God past niet bij het verstandelijke redeneren van het ongeloof van de mens, bij het intellect van de mens. Een mens die alles natuurlijk wil verklaren en zegt: 'Ik wil alleen maar geloven wat ik kan begrijpen', die is dwaas en komt met zichzelf eenmaal bedrogen uit. Die alleen gelooft wat hij begrijpt, gelooft niet. Die begrijpt alleen. Die heeft een begripsleer en geen geloofsleer."

Ds. G.J. van Aalst, Nodig te weten, Verklaring van de Heidelbergse Catechismus, gebonden, 739 blz., € 52,50, Uitgeverij de Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-08162.

Er worden heel wat verklaringen van de Heidelbergse Catechismus uitgegeven. Het is nu bijna 450 jaar geleden dat de Heidelbergse Catechismus is verschenen en nog steeds wordt eruit gepreikt. De titel van het boek van ds. Van Aalst is ontleend aan de tweede vraag die luidt: 'Hoeveel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zaliglijk leven en sterven moogt?' Het is nodig de inhoud van de 52 zondagen te weten met hoofd en hart om te mogen delen in de enige troost in leven en sterven. Ds. Van Aalst heeft vragen toegevoegd aan het einde van elke preek voor kinderen en jongeren. Na de preek kunnen deze vragen in het gezin besproken worden. Tenslotte geven we enkele regels weer die we vinden op blz. 195 waar het gaat over de geboorte van Christus "maar hij wilde afdalen vanuit de staat der heerlijkheid bij Zijn Vader in de staat van onze ellende, opdat Hij parels zou ophalen uit de modderpoelen van de zonde, die gehecht zouden worden aan Zijn Middelaarskroon. Ziet u wat een liefdedaad het was van de Middelaar om door de poort van de geboorte te gaan? Want zo zou Hij de gang maken naar het kruis. Hij wilde Zich tot in de dood toe vernederen. Hij verrichtte deze daad in de volkomen wetenschap van alles wat Hem op aarde wachtte! Wat een liefde voor het recht en de eer van Zijn Vader! Wat een liefde voor de zaligheid van verloren zondaren. Wat een liefde tot de verheerlijking van de verkoren Kerke Gods tot in aller eeuwen eeuwigheid."

Drs. R. Toes, Verweesde generaties, Pleidooi voor terugkeer van het gezag, 140 blz., paperback, € 9,95, Uitgeverij de Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-33119.

De auteur is sinds 2004 directeur van Wartburgcollege, locatie Guide de Brès en Hogeschool De Driestar. Al enkele tientallen jaren is er sprake van een gezagscrisis in Nederland. Dit betreft de thuissituatie, de school, het catechisatielokaal en de straat. Veel ouders luisteren keurig naar hun kinderen in plaats dat er sprake is van een gezond ouderlijk gezag. De jeugd wordt als uitgangspunt genomen en ouderen willen op de jeugd lijken in kleding en gedrag. Vandaar de titel van het boek: Verweesde generaties. De ouders en andere gezagsdragers lijken hun verantwoordelijkheid te ontlopen. Ook in 'onze' kringen is het gezag tanende. Er groeit een generatie van kleine prinsjes en prinsesjes op die nauwelijks weten wat 'nee' is. We lezen op blz. 10 "Zij kunnen een afwijzing niet verdragen, niet afblijven van elkaars spullen en niet van elkaars lichaam." Bij ouders, docenten en predikanten ligt de sleutel om iets te doen aan de scheefgegroeide gezagsverhoudingen. Gezagsdragers dienen hun verantwoordelijkheid te nemen voor de opvoeding van de jeugd. Er klinkt een hernieuwde roep om gezag. De auteur geeft een analyse van de huidige situatie en pleit voor een terugkeer van het gezag en wijst wegen daartoe aan. Iets daarvan willen we noemen. Kinderen hebben behoefte aan Bijbelse grenzen die hen gesteld worden. Er moet weer beseft worden dat we in een gemeenschap leven. We maken deel uit van een gezin, school, kerk en staat. Die verbanden moeten meer en weer gaan leven. Het gaat niet goed als we kinderen zomaar hun gang laten gaan. School en ouders dienen schouder aan schouder te staan, wat ook onder 'ons' niet altijd het geval is. We lezen op blz. 132 "Een telefoon inleveren die afgepakt is van hun prinsje? Dat kan echt niet. Of eerder op vakantie gaan? De school kan het wel verbieden, maar ouders betalen gewoon de boete en reizen alsnog af naar

witte oorden. En als je even geen rekening houdt met een indicatie, met een rugzakje: als school zul je het weten." We willen gezagsdragers aanraden dit boekje te lezen.

Dagboek voor jongeren over de Bergrede, Rotsvast, Gerbrand de Jong en Marieke de Vries (redactie), 374 blz., paperback, € 14,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2511-9.

De redacteurs zijn jeugdwerkadviseurs van de Hersteld Hervormde Jongerenorganisatie (HHJO) en het Landelijk Contact Jeugdwerk van de Christelijke Gereformeerde Kerken (LCJ). Verschillende auteurs uit de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Hersteld Hervormde Kerk hebben aan dit dagboek meegewerkt. Ieder levert op eigen wijze zijn of haar bijdragen. De Bergrede wordt behandeld. Aan de orde komen ondermeer: zalig worden, bidden, vasten, het Onze Vader en het omgaan met elkaar. Het dagboek is bestemd voor jongeren van 16 jaar en ouder.

Bijbels dagboek met kanttelingen, Troost in ellenden, Bernardus Smytegelt, ds. G.H. Kersten, Ds. B.J. van Boven e.a., gebonden, € 19,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 9789461150387.

Dit is het vierde Bijbelse dagboek met kanttelingen dat verschijnt. Het boek ziet er keurig verzorgd uit. Van heel wat predikanten zijn één of meer meditaties opgenomen. Soms zijn het achtereenvolgende gedeelten van preken. Uit de inhoudsopgave is niet duidelijk wie met ds. H. Ligtenberg wordt bedoeld. Het blijkt om ds. H. Ligtenberg sr. te gaan. Ik las in een recensie in 'De Saambinder' dat zijn dagboekstukjes bewerkingen van bewerkingen zijn. Dat roept de vraag op of dat op deze wijze wel verantwoord is. Feeststoffen die niet aan een bepaalde datum gebonden zijn staan achterin.

H. Bor, En ga mij met Uw heillicht voor, Bijbels dagboek voor jong en oud, gebonden, € 18,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2483-9.

Vele jaren heeft de auteur mogen werken als evangelist in Gent. Sinds 2010 is hij lerend ouderling in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Poederloijen. Toen Bor in Gent werkzaam was verscheen er elke twee maanden in het contactblad 'De Evangelist' een meditatie. Deze meditaties zijn nu in de vorm van een dagboek verschenen, dat onder ons zijn weg wel zal vinden. We willen u ter kennisname het slot van de meditatie doorgeven die voor 1 januari is opgenomen en gaat over Mattheüs 3:2 'Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.' "Ja, inderdaad, dat Koninkrijk is voor hen die gewassen zijn door het bloed des Lams en gereinigd door Zijn Geest. Bent u dat al, mijn lezer? Bent u het nog niet? Wat zou u er dan goed aan doen om een nieuw begin te maken! Bekeert u! God is weer een jaar dichterbij gekomen om Zijn kinderen thuis te halen en de onbekeerden te verdelgen. Hij heeft gerechtigheid lief. Mag ik u ernstig vragen: Verander van gedachten. Ga dit jaar anders naar de kerk. Bid, lees aandachtig de Bijbel. Waar het om gaat, is dit: de Heere Jezus moet in uw hart komen wonen. U moet de weg bereiden waarlangs Christus kan komen. De hoogten van hoogmoed, eigenwillige godsdienst, moeten worden weggenomen. Johannes zou zeggen: Ik wens u een jaar waarin u geheel vernieuwd wordt."

Mefiboseth

Project 2012-33
weeskinderen en gehandicaptenzorg

In het weeshuis zijn nu 12 zieke kinderen die dagelijks extra versterkend voedsel nodig hebben

- Kinderen zonder ouders.
- Kinderen zonder familie.

Wie ontfermt zich over hen?

Postbank 31 555 32 o.v.v. Mefiboseth extra voeding
Grachtweg 20 2161 HN Lisse | www.bonisa.nl | 0252 - 41 82 69

Wilt u a u b
helpen met
een gift?

Hoe kunt u helpen?

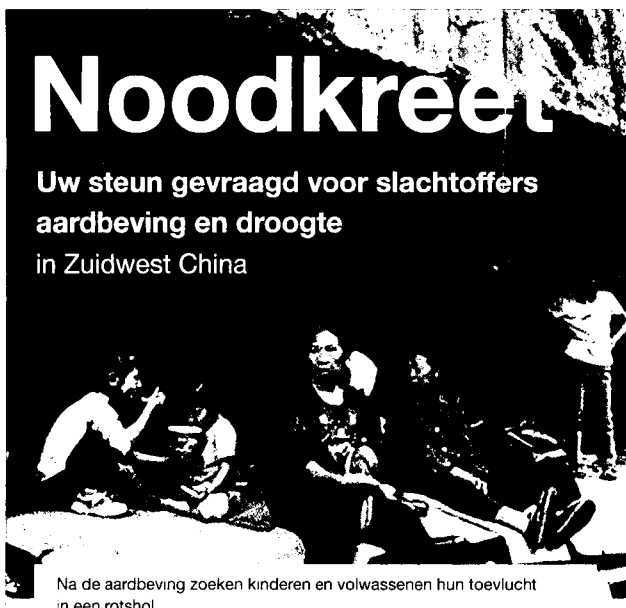
Extra voeding

€ 3,- per kind per dag
€ 25,- per kind per week

Met uw steun kunnen
kwetsbare kinderen
geholpen worden

Elke bijdrage is van
grote waarde

Bonisa
ZENDING

Noodkreet

Uw steun gevraagd voor slachtoffers
aardbeving en droogte
in Zuidwest China

Na de aardbeving zoeken kinderen en volwassenen hun toevlucht
in een rotshol

Stort uw gift op

giro 320666

t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Timotheos

“EEN ROEP UIT MALAWI”
help de allerarmsten!!!

www.timotheos.nl

Timotheos Foundation in Malawi is een diaconaal project dat u gaat van leden van de Reformed Presbyterian Church De Stichting Weikcom te Malawi ondersteunt een aantal van deze projecten in Malawi

Adopteer een student € 20 p/maand
Adopteer een (wees)kind € 12⁵⁰ p/maand
Meld u aan als donateur, schenk een gift op banknummer 1614.85.502
t.n.v. Stichting Weikcom te Malawi

HELPT U MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven
daar goed te besteden!
Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar
het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646